

Posudek vedoucí bakalářské práce

Jméno a příjmení studentky: Catherine Schön
Obor studia: Sociální a kulturní antropologie
Název práce: Svatojakubská pouť: Cesta k osobní transformaci
Vedoucí práce: Mgr. Michaela Konopíková, Ph.D.

Tématem předložené kvalifikační práce je analýza fenoménu poutnictví coby nástroje individuální transformace na příkladu svatojakubské cesty do španělského města Santiago de Compostela. S využitím autoetnografického přístupu autorka zkoumá, zda a jakým způsobem může absolvování poutě formovat zkušenost osobní proměny. Rovněž analyzuje motivace k pouti, aspirace a očekávání nejen své, ale i dalších poutníků a poutnic, které při svém putování potkává.

Catherine pro analýzu zmíněného tématu využívá teoretický rámec turnerovského přístupu k pouti coby přechodového rituálu, kdy akcentuje její transformativní potenciál dotýkající se identity poutníků a poutnic. Řečeno s Turnerem, na cestě se autorka setkala se sebou sama i s ostatními ve fázi liminality.

Bakalářská práce sestává z textové a z audiovizuální části. Etnografický dokument hodnotím jako velmi zdařilý jak po formální, tak po obsahové stránce. V obou zmíněných rovinách představuje podařený komplement k textové části. Textu dominuje, převážně tedy v kapitole věnované autoetnografické zkušenosti, evokativní styl psaní. Tam, kde autorka popisuje vlastní prožitky, obrací se sama k sobě a v kontextu antropologické teorie se pokouší porozumět vlastním motivacím, je text nejsilnější. Částečně obrušuje až narušuje formální narativ typický pro tento typ kvalifikačních prací a dodává mu na autenticitě. Všímá si fyzického i psychického rozměru putování a tematizuje nový způsob zakoušení okolního světa. Hlavní limitace výzkumu - tj. subjektivita autorčiny vlastní zkušenosti (s. 12), je dle mého názoru současně i největší devizou textu.

Dle výzkumu autorky v současnosti převládající pohnutkou poutníků k cestě je její potenciál vedoucí k osobnímu růstu namísto historické religiózní motivace. Toto dokládá prostřednictvím hovorů s putujícími, kteří v intencích postmateriální západní orientace uvádějí jako hlavní motivy potřebu seberozvoje popřípadě jisté eskapistické tendence. Autorka sama uvádí, že "s rostoucí popularitou cesty se vytrácí kouzlo zbožnosti a proměňuje se význam samotného putování" (s. 7). Jako sdílené téma Catherine dovozuje překonávání hranic fyzických, mentálních, sociálních a vztahových. Textu by v pasážích týkajících se respondentek a respondenta prospěla detailnější interpretace motivací, zkušeností a (ne)naplnění jejich očekávání. Pro hlubší porozumění problematice by bylo vhodné jednotlivé kategorie postihnout v rámci zvoleného teoretického přístupu. V této souvislosti by bylo rovněž zajímavé přinést (třeba v navazujícím stupni studia) rozhovory s těmi, jejichž očekávání cesta nenaplnila, nebo jejichž představy se lišily od každodenní zakoušené reality.

Práce se vyznačuje přehlednou a logickou strukturou, adekvátně zohledňuje odbornou literaturu. Formální zpracování hodnotím jako bezchybné.

Předkládaný text vyhovuje požadavkům na tento typ závěrečných prací. Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou A.

13. 5. 2025

Michaela Konopíková

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Konopíková", with a stylized flourish at the end.